

3.2 Závěr

Každý člověk je nositelem náboženské svobody. Tradičně se náboženská svoboda dělí na dvě složky, první je svobodou mít své vlastní přesvědčení (forum internum) a druhá je svobodou projevit toto své přesvědčení navenek (forum externum). Aspektem vnitřní složky je i právo být bez náboženského přesvědčení. Právo mít vnitřní náboženské přesvědčení musí být chráněno bezpodmínečně a je zásadně neomezené. Projev náboženského přesvědčení navenek však může podléhat omezením, které si nezbytně žádá zachování veřejného pořádku a ochrana práv jiných. Náboženská svoboda úzce souvisí s jinými lidskými právy – zejména se svobodou projevu, svobodou shromažďovací a sdružovací, s právem na respektování soukromí a se zákazem diskriminace.²²⁹

V České republice je na ústavní rovině náboženská svoboda chráněna ustanoveními čl. 15 a čl. 16 Listiny základních práv a svobod,²³⁰ která je součástí ústavního pořádku České republiky, a další mezinárodní smlouvy týkající se základních práv a svobod.²³¹ Ustanovení listiny provádějí zákony, zejména zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů, který nově blíže reguluje výkon

²²⁸ <http://www.evangnet.cz/cce/seniorat/ochranovsky>

²²⁹ http://cs.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1bo%C5%BEensk%C3%A1_svoboda

²³⁰ ú.z. č. 2/1993 Sb.

²³¹ Cf. např. čl. 18 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a čl. 9 Úmluvy o ochraně lidských práv a

základních svobod

64

náboženské podoby zejména v její institucionalizované podobě.²³²

Tato práce je zaměřena zejména na platné a účinné znění církevního práva Českobratrské církve evangelické, z toho důvodu tvoří převážnou část popis znění novely církevního zřízení z roku 1994 a její doplnění a srovnání s církevními prováděcími předpisy, tj. řády a pravidly ČCE. Při hledání podkladů k dřívějším zněním církevního zřízení jsem jen zřídka narazil na velkou obtížnost s obstaráním původního pramene, což se týká zejména znění církevního zřízení a jeho novel z dob před vznikem Českobratrské církve evangelické, tj. období před rokem 1918. Ostatní původní dokumenty bylo možno dohledat v Ústředním archivu ČCE anebo v Ústřední církevní kanceláři této církve.

Podrobný rozbor poslední novely církevního zřízení z roku 1994 nám umožnil seznámit se relativně podrobně se strukturou stávajících církevních orgánů, způsobem vedení a správy církve a dalšími právy a povinnostmi církevních funkcionářů. Další platná a účinná ustanovení obsažená v jednotlivých církevních prováděcích předpisech (řádech a pravidlech), byla zapracována do znění aktuálního znění církevního zřízení Českobratrské církve evangelické. Takto zpracované znění nám umožní komplexně nahlédnout do úpravy vnitřních záležitostí církve a můžeme z toho vyvozovat, které oblasti jsou pro církev zásadní a naopak které zůstávají na okraji zájmu.

Jednotlivé „řády“ provádějící církevní zřízení vznikaly v různých časových obdobích a vycházely většinou z nutnosti upravit danou otázku a stanovit pevný rámec, který má být v církvi užíván.

Při zpracovávání dokumentů a podkladů týkajících se novely církevního zřízení z roku 1994 jsem zejména postrádal možnost získat přesné znění církevního zřízení bez následné další aktualizace. Tato situace nastala zejména z důvodů zapracovávání novelizací a změn církevního zřízení do původní novely církevního zřízení z roku 1994 po jednotlivých zasedáních synodů Českobratrské církve evangelické. V této době již nebylo vyhotovováno aktualizované znění církevního zřízení v tištěné podobě a změny byly oznamovány a do církevních sborů zasílány vždy
²³² např. nově je upravena zejména problematika církevních institucí s právní subjektivitou, dříve tzv. „církevních právnických osob.“

65

jako součást tzv. „sborové zasilky“, kterou sbory obdržely v době po zasedání ústavodárného shromáždění – synodu ČCE. Zmíněný fakt proto nepřispěl k jasnosti a přehlednosti posledního aktuálního znění církevního zřízení. V této souvislosti hrála jistou roli i skutečnost, že v Ústřední církevní kanceláři ČCE zpočátku nedocházelo k archivaci původních znění církevního zřízení a jednotlivé novelizace byly „zapracovávány“ vždy podle účinnosti do znění církevního zřízení. Dnes je možno platné a účinné znění církevního zřízení Českobratrské církve evangelické najít jednak v elektronické podobě na stránkách nezávislého občanského sdružení Evangnet,²³³ anebo je možno jej nalézt ve sborových zaslilkách, které jsou dostupné na stránkách ČCE.²³⁴ Lze konstatovat, že církevní zřízení Českobratrské církve evangelické relativně přesně upravuje své vnitřní záležitosti a vhodným způsobem jeho znění doplňuje prováděcí církevní zákonodárství, které umožňuje cílenou a mnohdy i podrobnou úpravu. Zatím nevyřešenou otázkou zůstává způsob archivace a zpracování novelizací církevního zřízení po jednotlivých zasedáních

synodů ČCE. Lze jen doporučit využití analogického postupu a způsobu archivace, jaký je užíván u právních databází, které ukládají znění zákonů České republiky s možností nahlédnout do konkrétního znění dle data účinnosti jednotlivých novelizací. Samozřejmě s využitím tohoto způsobu vzniká větší finanční a administrativní náročnost archivace znění církevního zřízení a je jen na zvážení kompetentních orgánů a osob, zda je tento způsob vhodný a potřebný.